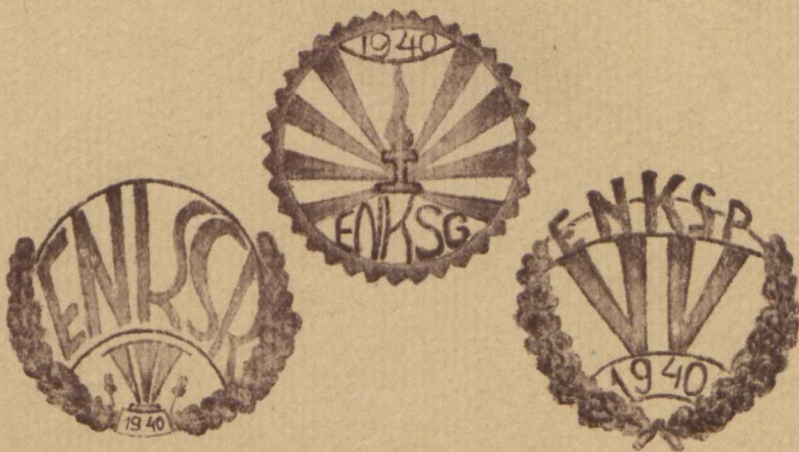

KARUOHAKAS

1940

Karuohakas

SP, 33

EESTI NOORSOO KASVATUSE SELTSI ERAGÜM-
NAASIUMI JA KESKKOOLI ÕPILASRINGI AJAKIRI.

VASTUTAV TOIMETAJA: PRL. H. KAURI. TOIMETUS: ÕP. M. KOPPEL, ÕPIL.: ZOJA
KLEIMAN, JUTA SUBBI, GOJA MÖLDER JA L. LESTA.

NR. 17.

APRILL

1940. A.

Abiturientidele

Kaksteist aastat tagasi hakkasid samuma esimesed teie seast, siis alles õige pisikesed, ema käe kõrval selle suure heleda koolihoone poole, mis asub Tartus Viljandi tänavas. Esimestele seltsisid kuus aastat hiljem need, kes olid algkooli lõpetanud mujal. Ja viimane paar lisandus teile alles kolm aastat tagasi, pärast esimesi ja ainulaadseid gümnaasiumi vastuvõtueksameid.

Nende aastate kestes olete kasvanud ja õppinud õppeasutises, mis oli Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi poolt eesti tütarlaste gümnaasiumina asutatud, kuid nüüd kannab mitut nime. Olete elanud omavahel heas läbisaamises perena ja õpetajad on heameelega märkinud teie rahulikku ja tasakaalukat käitumist ning tõsist ja asjalikku suhtumist oma töösse.

Nüüd, sirgunud noorteks neidudeks, ootate teie igatsusega, lugedes päevi, kunas saabub koolitöö lõpp. See saabub varsti, ja hetkel, kui vastu võtate ENKS-i Eragümnaasiumi lõputunnistuse, lakkategi jäädavalt olemast õpilased. Ükski võim ega vägi ei too teid enam õpilasena koolipingile. Teie lähete sära-

silmi kujundama igaüks ise oma elu, teadliku eesti kodaniku elu.

Õpetajad rõõmustavad teiega koos ja lausuvad viimaseid häid soove. Kui olete aga läinud, võiksite avastada nende hinges pisut nukrustki, sest viib ju iga mineja, ise seda märkamata, kaasa raasukese nende hinge ja elu, kuni nad väsivad... Seepärast jälgivad nad, nii palju kui jaksavad, veel hiljem teie samme, ja head teated teist rõõmustavad neid ja soojendavad nende südameid ikka.

Riik ja rahvas võtab teid tänavu vastu erilise põnevusega, kuna tulete ju esimestena reformitud gümnaasiumist.

Mis oleks siis kooli viimseks sooviks teile?

Armastage oma kodumaad, rahvast ja riiki! Olgu see armastus üheks juhendiks kõigis teie toimetustes ja tegudes! Hoovaku ja sütitagu see tundmus ka teie ümbrust! Toogu see tunne teid tagasi kodumaale, viibigu teie võõrsil ükskõik kui kaugel või kaua. Raken-dage külma mõistust ja sooja südant! Armastage ja tehke ainult seda, mis on ilus ja hea!

8. 4. 40.

H. Karu.

Seistes lahkumise eel

Seisame lahkumise eel oma koolist, kus oleme omandanud nii palju teadmisi ja õppinud hindama sõprust ja üksmeelt.

Meie ei tea, mis ootab meid, missuguseid ülesandeid esitab meile kodumaa. Kuid ühte teame, et meid ei tohi heidutada raskeimgi töö ega vaev, kui sellega võime tuua kasu oma väikesele Eestile.

Rauast saab karastamise läbi terast. Ja teraseks peamegi saama, nagu on sageli meile öelnud meie härra Direktor. Raskused ja töö karastavad meid, et suudaksime vankumata täita oma kohust.

Abiturientide nimel
Milli Lesta.

Klassijuhatajalt

Tahaksin lausuda paar sõna neile noortele, kes rea aastate kestel on olnud minu lasteks ja kes nüüd koolist lahkudes iseseisvate riigikodanikkudena ellu astuvad.

Kindlasti nii mõnigi teie hulgast küsib

teatud murega: kuhu nüüd? mis nüüd edasi saab? —

Tahaksin teile omalt poolt kõigepealt soovida raugematut elutahet ja ikka sädelevat elurõõmu. Kui teil jätkub alati elutahet ja kui tunnete alati rõõmu oma olemisest, siis leiate kindlasti ka õige tee, kuidas end rakendada tööle nii, et aidata iseennast ja olla kasulikud niihästi oma lähemale ümbruskonnale kui ka laiemas ulatuses oma rahvale ja oma väikesele, kuid kaunile ja meile kõigile nii armsale kodumaale.

Tormid murravad nõrku puid, kuid teie olge nagu tammed, kellel on tahet kindlalt seisma jääda! Olgu teil julgust ja jõudu astuda võitlusse ja jääda võitjaks!

E. Hünerson.

Tund on tulnud

Aegadel, mis jätavad sügavaid jälgi ajalukku, tunnevad inimesed harilikust suuremat teotsemisindu. Meiegi elame tähtsatel aegadel ja soovime teotseda. Oleme noored, meie ees laiuvad avarad põllud, mis ootavad meid tööle, sest tööd on palju. „Kust peame alustama?“ küsime vahest. Heidame pilgu oma ümbrusele. Me teame, missugune on meie olukord. See pole õnneks veel lootusetu, kuid kas ei ütle ta meile Gustav Suitsu sõnadega: „Tund on tulnud vannet vandu, et ei iial enam andu ikke alla rahvas see!“ — Ja nüüd võib-olla selgub meile meie õige töö.

Võib-olla meie aaretekastis — südames — oli seni ruum kitsaks jäämas ühele aardele, võib-olla oli see säält koguni välja libisemas. Nüüd asetame selle aarde jälle aukohale teiste hulgas, sest ta väärib seda. Tema eest peavad taganema mõnedki teised, tema pärast võime loobuda mitmestki teisest, sest tund on tulnud...

Unustuseohus viibiva aarde aukohale ase-

tamisega oleks tehtud esimene töö uuel töömaal. Nüüd edasi!

Oleme enamuses vaba Eesti lapsed. Meil igal ühel on midagi, mida võime anda oma rahvale. Andkem see siis, ükskõik kui pisike see on, andkem see armastava südamega, õnnistuspalvega huulil, sest ainult niisugusest andmisest võib tulla midagi hääd. Meil võib olla annet teaduste, kunstide, kirjanduse, muusika alal, meil võib olla osavust valmistada käsitöid, rõivaid, tarbeesemeid, meil võib olla närvi perenaise ametiks — isamaa vajab kõiki. See, mida suudab anda üks, seda ei suuda keegi teine. Iga inimese tegemata jäetud töö on asendamatuks kaotuseks kogu riigile ja rahvale, päälegi nii väikesele rahvale, kui oleme meie.

See teadmine tiivustagu meid meie töös, et pingutaksime end ja töötaksime kahekordse armastuse, kahekordse agaruse, kahekordse visaduse ja kahekordse vastutustundega, sest tund on tulnud...

Eha Ignats.

Õpilasingi juhatus: M. Hakkaja, M. Kaups, L. Lesta (juh.), R. Pokk, hr. K. Urm (hooldaja õpet.), J. Lukk, K. Loderaud ja A. Moks.

SOOME SILD

Läbi aastakümnete on kajanud need kaks sõna nii eestlaste kui ka soomlaste kõrvus. Soome silda on ehitatud mõlema rahva poolt sooviga jõuda üha lähemale teineteise täielikule mõistmisele, vennalikule koostööle ning armastusele. Tugeva aluse sellele sillale pani soomlaste osavõtt Eesti Vabadussõjast, millist sündmust mälestatakse tänutunde ja austusega. Teiseks suureks edusammuks on hiljuti sõlmitud Eesti-Soome kultuurkonventsioon. Need on suured, riiklikud ja rahva algatusel toimunud ettevõtted. Kuid soome silda on ehitatud ka üksikute isikute ja organisatsioonide poolt tutvussidemete sõlmimisel vennasrahvaga. Eriti suurt aktiivsust hõimutöös on osutatanud õppiv noorsugu. Paljud õppurid omavad kirjavahetuskaaslasid Soomest, suurel arvul on osa võetud Eesti-Soome õpilaspäevadest ja Eesti-Soome-Ungari Liidu poolt korraldatavast suvisest õpilasvahetusest, on ka omal algatusel tehtud ekskursioone ja matkatud Soomes, õppides nii tundma ja armastama sealset maad ja rahvast. See kõik on suurel määral kaasa aidanud soome silla ehitamisele. Kahe rahva koostööst kerkiski suur ja tugev sild, mis üha kasvas, kuni teda järsku raske löök tabas — sõjatont, mis raputas ähvarda-

valt idapiiril oma pead, ei jätnud ka siia oma pitsatit vajutamata. Algasid rasked ajad Soome maale ja rahvale. Oli käimas kibe võitlus vabaduse ja au eest. Lahe lõuna poolt lendasid raudlinnud, viies kaasa endaga surma ja hävitust, purustades ühtlasi suure töö ja vaevaga ehitatud soome silla.

Nüüd, kus rahu Põhjalas on jällegi jalule seatud, on aeg alata uuesti ülesehitava tööga! See ei ole lihtne, kuid peame täie innu ja energiaga asuma ehitama uut soome silda vanale alusele. Nende vaprate soomlaste mälestus, kes vennasrahva vabaduse eest võideldes oma elu jätsid ja seega soome sillale aluse panid, ei tohi kustuda ega unustusehõlma vajuda! Nüüd on meie kord ohverdada ühise töö hüvanguks, käsi ulatada vennasrahvale, teda ta ülesehitavas töös aidata. Nii ehk tasandame paremini teed vendade südameisse.

Eriti suurt tähtsust sellele tööle peame omistama meie, noored. Meie käes on ju tulevikus riik, seetõttu alakem aegsasti! Kaasõppurid, võtkem need sõnad südamesse ja katsugem igaüks anda oma parim hõimusuhete jaluleseadmiseks ja soome silla ehitamiseks!

Kille Raid

Ela ja tööta

Sammun, suusad kaenlas, piki tänavat. On üks neid varakevadisi päevi, millal päike on nii hele, rõõmus ja soe, et paneb katuseräästadki õnnest nutma. Linna serval suuski alla asetades ja sõitma hakates tunnen, et kevad tõesti läheneb. Läheneb see igatsusega oodatud, kuid alateadlikult siiski kardetud kevad, see kevad, mis tähendab meile lahkumist lapsepõlvest, astumist uude, iseseisvasse, oma ellu. Rõõm ja kurbus täidavad südame — uus elu, oma elu! Mida me kõik ootame ja igatseme sellelt uuel elult! Igaüks loodab leida selles oma õnne, mis oleks helge ja särav nagu lumi mu ümber, kuigi igaüks mõtleb õnne all eri asja, olenedes sellest, mida keegi oma õnneks peab, mille poole ta püüab. Minagi loodan ja igatsen elult vaid ilusat ja väärtuslikku, mis kaotaks elu halluse, teeks ta rõõmsaks ja säravaks. Igal kevadel astub ellu tuhandeid noori, kes kõik ootavad elult sedasama. Kui paljud neist aga jõuavad oma soovide siniranda? Kui paljud neist saavutavad oma elu eesmärgi, suudavad teostada oma ideaale? Kindlasti on neid vähe. „Ja sina loodad olla üks neist vähestest!“ vuhiseb tuul minust mööda. „Ei,“ kogelen vastuseks. „Ma pole kunagi olnud elu lemmik!“ Elu nagu voolaks minust mööda, ilma et ma temast midagi saaksin, ilma et jõuaksin elama hakata. Tulevikki tundub mustana ja kohutavana, milles pole ühtki valge mat rada.

Endale märkamatu olen jõudnud metsa. Siingi on kõik ilus ja puhas. Iga lumekübe puudel ja maas särab, nagu oleks ta ise pisike päike, keda suur päike on saatnud maailma, seda valgustama ja rõõmustama. Männiladvad on heledad päikesest, tüvi tumeneb ja tumeneb madalamal. Puude vahel jooksevad kollased päikeseojad. Libisen edasi laiadest varjubarvedest kitsas-tesse päikeseojadesse, võttes neist viimastest kaasa nii palju valgust ja sära, et tundub, nagu sõidaksin vaid päikeses, nagu polekski varje. Kuused on andnud maad raagus kaskedele ja valgus aina suureneb. Päikesekiired tantsivad mu ümber, ja siis kuulen muusikat, kuulen, kuidas mets laulab, kõik heliseb, heliseb tänulaulu päikesele, valgusele, ilule. Ka minus laulab kõik kaasa. Tõusen märke ja seisan äkki päikesekullas, säravas vanade kuuskede templis. All on maailm, igapäevane ja hall, aga mina olen siin üleval vaid pühapäevas ja kullas. Laul vaibub. Tasa kohisevad kuused. „Miks sa muretsed,“ sosistavad nad, „miks muretsed tuleviku pärast, miks mõtled nii palju talle? Mõtle olevikule, tunne käesolevast rõõmu. Ole õnnelik, et oled, et elad! Püüa kasutada iga silmapilku! Täida sinule pandud ülesanne, täida see nii hästi kui suudad, kuigi see näib pisikesena ja tähtsusetuna. Ära alati unista ja kavatse, vaid tegutse ja tööta! Jõud kasvab tegudega. Siis sa elad,

siis ei voola elu sinust mööda, siis muutuvad laiad varjudejärved päikeseküllasteks. Ära mõtle teiste mõtteid, vaid omi! Ära käi teiste radu, vaid leia omad! Ära ela ainult enesele, õpi elama teistele! Ava silmad ja vaata, kui särav võib olla elu! Ta pakub ju nii palju teotsemisvõimalusi. Püüa kaotada osaltki kurbust, mis teiste elu halliks muudab, et kõikjal säraks päike!"

Ja uuesti algaks nagu laul kuuskede

templis ja minu südames. Vaatan alla. Sinnagi on nüüd tunginud päike ja ta särada pannud. Varjudemeri on küll lai, kuid temas on päikeselaike. Laskun mäelt ja minusse jääb helisema kuuskede laul: „Ära muretse tuleviku pärast! Ela ja tööta olevikus! Ava silmad ja süda teiste muredele! Ela, et kaoks kurbus ja pääseks võimule sära!"

Mai Kaups.

Gümnaasiumi abiturientiendid

Helga Holsmer

Hilja Kasela

Vera Vorlov

Valve Pillesaar

Hilda Talli

Jutta Lukk

Helin Tillmann

Aita Lepik

Ellen Kähr

Helga Kaseste

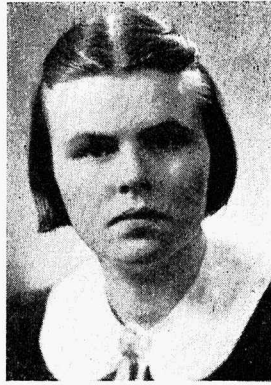
Endla Meos

Elise Jõksi

Ester Põld

Eha Ignats

Leida Lipp

Vivi Lill

Liivia Kuru

*Irmgard
Kieckers*

Goja Mölder

*Frieda
Koblents*

*Koidula
Jürgenson*

Hilja Põder

Helgi Haan

Virve Kaarma

Endla Oder

Eva Tulff

9 *Ellen Tibar*

Virve Toru

*Viira
Skomorovska*

Valli Joab

*Püvi-Mai
Kaups*

Rita Pokk

Asta Moks

*Maare-Reet
Maim*

Liida Ostrat

Milli Lesta

See oli laul

Tasa, õige tasa kostab kaugusesse kaduva rongi mürin, ainult nagu nõrk kaja. Ma vahin vilkuvat punast tulukest, mis nagu kutsuks ja meelitaks, ning ma jooksen ja torman... Kuid kuhu? Ma ei tea isegi... Ma ei tahagi teada, sest see oli ju laul...

Ning mu kõrvus heliseb laul, vägev ja uimastav, nagu mühav meri. Kas ma kuulsin seda täna, eile või koguni ammu, ammu? Ei, see oli täna... Ta jutustas metsadest, maadest; ta jutustas armastusest ning valust; ta pajatas ime-lugusid kaugetest meredest ja voogudest.

Ja mina?

Ma tundsin, et elasin ise kõik selle läbi, mida ta jutustas, millest hellalt sosistasid helid.

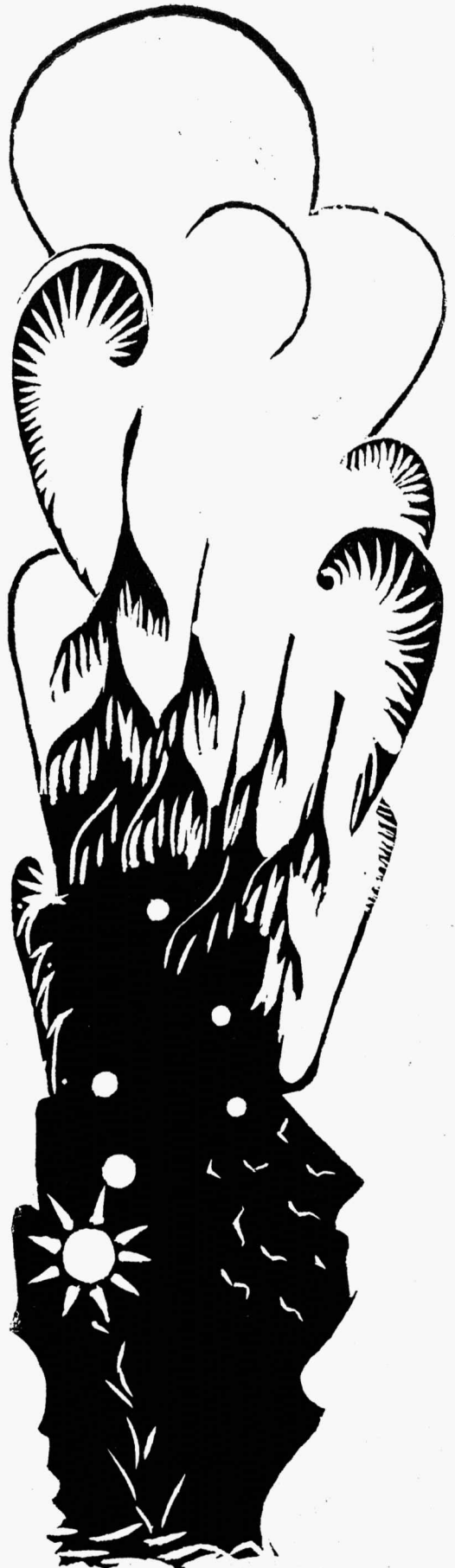
Ma seisin keset lagendikku. Lilli oli mu ümber, suuri punaseid. Võtsin ühe, murdsin teise, haarasin kolmanda, ent see polnud enam lill. See oli laul, see oli äsjakuuldud laul, kuid mitte sõnades, helides, vaid lillena mu pihus, suure punase lillena mu sõrmede vahel. Ma pilasin ta... Ta purunes kildudeks, helideks. Ma kummardasin, et koguda laiali-pillatud kilde, kuid neid polnud enam, nad olid kadunud, ainult helid helisesid hellalt kauguses.

Ma seisin keset sügavat metsa. Põlised kuused mühisesid ja painutasid latvu, tahtes nagu tõsta mind üles sine-tavasse kõrgusse. Kuid ma ei suutnud haarata ladvust, sest see oli laul, kaugel ja ligipääsematu, kuid siiski joovastav.

Ma olin keset voogusid ja laineid. Mürinal tormasid nad minust üle, rebides riideid, kiskudes juukseid, kord sundides mind langema põlvili kividele ja kaljudele, ning ma tundsin, et upun, et suren.

Kuid ei — see oli ju ainult laul...

Iris Kallas.

Kõik muutub

Juba ladinakeelne vanasõna ütleb — Tempora mutantur et nos mutamur in illis — ajad muutuvad ja nendega muutume ka meie, märgitsedes muutusi meie igapäevases elus, kuigi sageli meile enestele märkamata.

Oleme harjunud aasta-aegade vaheldusega, sellega, et kevadel haljendav rohi suvel põuaga närtsib ja kolletub, et maikuus puid ilustavad lehed, mis omavad ilusat rohelist värvust, muutuvad sügisel punaseks ja kollaseks, talve lignemisel langevad ja muutuvad lume all lebedes mustaks ja inetuks. Halle elutuid päikesesoojata päevi sisaldavale talvele järgneb uus kevad, millal toimub kogu looduse ärkamine talveunest.

Muutused looduses ei seisne üksnes aasta- aegade vahelduses, vaid looduses on toimunud ja toimuvad veel palju suuremad muutused.

Mõned neist kujunevad vähehaaval, nad kerkivad esile alles aastasade möödumisel. Aegade jooksul on suured maa-alad vajunud merre, mõnes kohas tõuseb merepõhi ja tekiavad uued saared. Maaväringute ja tuldpurskavate mägede tegevuse tagajärjel on hävinud ja hävivad paljud linnad.

Ida-Aasia kõrbedes on võimsatest karestikulistest jõgedest järele jäänud vaid nende sängid, kus ei leidu ühtegi veepiiska.

Soode ja rabade kultiveerimisel kerkivad varem läbitungimatuisse aladesse uudistalud. Looduses sünnib ikka ja jälle muutusi, mõned inimkäte mõjul, teised iseenesest. Kui tulla mõnda maakohta mõneaastase ajavahemiku järele, on see koht meile küll tuttav, kuid pakub kindlasti erinevat pilti sellest, mida nägime esimesel korral.

Muutub ka inimene — loodusekuningas, tema riietus, eluviisid ja kombed. Muutuvad ka inimeste mõtteviisid ja vaated. Kord pooldatakse romantismi, kord realismi või selle äärmuslikku voolu naturalismi. Tekivad muutused ka usus. Rahvad, kes varem olid paganad, on nüüd omaks võtnud ristiusu. Nii mõneski riigis kiideti ja ülistati monarhismi, nüüd aga langevad põlguse alla kõik monarhistid. Inimeste vaadete muutu misel poliitilisel motiividel muutuvad riigikorrad ja valitsejad. Me näeme, et üksiku inimese vaadete muutmise tagajärjel tekivad muutused riikides ja rahvastes.

Ka rahvaste kultuur muutub ja ühtlasi ka eri riikide ja rahvaste kultuuri tase. Vanal ajal Euroopa kultuurikoldeks olnud Hiina on nüüd palju maha jäänud praegustest Euroopa kultuurriikidest. Ka kirjanduses on olnud palju

muutusi. Seal on vaheldunud mitmesugused kirjandusvoolud: nagu klassitsism, sentimentalism jne.

Kunstki on aegade jooksul palju muutunud, kajastades alati ajavaimu. Vana-Egiptuse kunsti näidetena võiks mainida püramiide, vaaraode haudu ja sfinkse. XVI saj. valitses Kesk-Euroopas rokokoo-ajastu. Sel ajal rõhutati pehmeid, sulavaid jooni. Rokokoo-ajast on meil tänapäeval säilinud mälestistena vaid pildid ja ajaloolised märkmed.

Juba vanast ajast peale on rahvad omavahe lisi tüliküsimusi lahendanud sõdadega. Sõjapidamise viisid on järjest muutunud, sest inimvaimu geniaalsed saavutused pole mitte ainult loovale, vaid ka hävitavale tööle pühendatud. Kui vanasti tähtsat osa etendas sõduri isiklik vaprus ja meelekindlus, siis nüüdisaegses sõjas langeb peatähtsus sõjariistadele. Tänapäeva sõjas ei ähvarda hädaoht mitte ainult rinnet, vaid ka tagala on hädaohus lennuväe rünnakute tõttu. Samuti ei kannata praeguses sõjas ainult sõdivad pooled, vaid sõda mõjub kahjulikult ka neutraalsete riikide majandusele.

Tehnika on viimasel ajal eriti arenenud. Kõikjal tarvitatakse masinad on muutnud ka liiklemise hoopis erinevaks sellest, mis see oli paarsada aastat tagasi. Kui siis kestis pikem teekond nädalaid, kestab praegu sama teekond ainult paar päeva või isegi paar tundi. On ju praegusel ajal rakendatud inimeste teenistusse kõiksugu sõidukid, millest veel möödunud sajandi algul ei võidud undki näha. Kiire transpordi tõttu on ka kaubandus elavnenu d. Tööd on püütud niipalju kui võimalik mehhaniseerida. Masinate tarvitusele võtmisega on käsitööstus pidanud teed andma vabrikutööstusele. See on toonud suuri muutusi ka majandusellu. Kui enne oli peatähtsus põllundusel, kerkis hiljem tähtsaks kohale ka tööstus.

Kõigist neist elunähtustist selgub, et kõik muutub, kõik sammub ajaga kaasa. Kreeka filosoof Heracleitos võrdles elu voolava jõega, mis kunagi seisma ei jää: nagu meie ei saa kunagi tagasi vett, mis voolab meist mööda jões, nii ei saa me tagasi ka möödunud päevi. Ajaratas ei jää kunagi seisma, ta veereb alalõpmata.

Kuid tekib küsimus: kas siis tõesti pole midagi püsivat? Meie ei saa eitavalt vastata. Mõisted, nagu ausus, tõde, truudus, vaen, kadedus, armastus ja teised abstraktsed mõisted ei muutu. Need mõisted on alati omanud sama tähendust ja jäävad tulevikuski samadeks.

Piia Sinka.

Kui oleksin kevadtuul

Kui oleksin kevadtuul, kuidas küll ma siis tormaksin üleannetuna läbi tänavate, kihutaksin üle lumekõntsaste põldude, puistaksin sügavrohelistelt kuuskedelt sulanud lume viimased piisad ja raputaksin naljaka raevuga leppade pruunikaslillasid latvu. Ja missuguse lõbuga tegeleksin ma kevadvetega! Kuidas ma sunniksin nad sulisedes endale teed otsima, et nad ometi voolaksid kiiremini ja muutlik kevadtalv muutuks päriskevadeks, kevadeks pungadega, niiske ja aurava mullaga ja tärkava rohuga.

Kurjana näitaksin varestele ja teistele kodumaal talvitavatele lindudele oma ülemvõimu, et nad arastunult poeksid peitu, ja asuksin siis ergutama laululinde. Puistaksin nende sulis, et nad muutuksid päris ümarikeks, hüplevaiks keradeks; küllap nad siis juba taipaksid, et on kevad.

Aga kõige meelsamini tegeleksin siiski inimestega. Tolmutaksin nende talvisest hallusest tuimunud ajudes, sunniksin nende lõtvunud liikmeid vastupanule, väsitaksin neid kui teotegijaid, aga jätaksin nad siiski endast ainult hääd mõtlema. Paneksin nad piinlema rahutis, tunglema soovides, igatsustes ja lastes neid siis tunda end mannetuina, muudaksin nad pisut nukraikski, aga lõpuks annaksin neile siiski leebe ja lootusrikka meeoleolu.

Oleksin armuline isegi mühakaile, kes ei aimagi kevade olemasolu ja midagi taipamata sammuvad oma harjumuste radu! Hajameelseile viiksin ninna seda kevade seletamatut vaevalthaistitavat hõngu, voorimehed sunniksin ajama traavi ja väikestele poistele kuuluks mu süda. Nakataksin nad pisut-pisut üleannetuspisikuga ja hullaksin nendega võidu kooliteel, päälelounail lompide ja kraavide ääres, kus nad ujutavad oma laevu ja lasevad tiirelda vesirattal.

Oh! Oleksin ometi kevadtuul, kui palju oleks mul tegemist, kui laiad maa-alad, milline võim, ja kuis oleksin oodatud!

Valve Aamisepp.

Progümnaasiumi abituriendid

Tiina Pärlin

Elsa Kruus

Roori Kivimäe

Heljo Kallas

Õie Raud

Hedda Maim

Helju Ojason

Leili Ojasoon

Aino Rekand

Ester Hoppe

*Anne-Marie
Brenner*

Olga Nikopensius

Maie Pallon

Elvi Koppel

Pii Sinka

Mari Sõrra

Edda Raig

Endla Lauri

Irja Sild

Hilja Jerel

Astrid Tekel

Li Arrak

Õilme Kivimägi

Thea Teder

Helvi Karro

Helga Anni

Helme Põld

Helgi Reinhold

Taimi Sildnik

Helje Kõpp

Mari-Ann Aavik

Ira Öpik

Silvia Klementa

Helmi Ansip

Virve Sarapuu

Virve Riives

Dagmar Eespäev

Lydia Martinson

Ühest vähemõistetud kultuurinähtusest – džässist

Tsivilisatsiooni pideva arenguga on järjest rohkem kaotanud oma tähtsusest muusikas ja kunstis üldse siiruse printsiipi, sellest johtub ka kaldumine nn. kunstiliste suurvormide, tühjade efektitsemiste ja muu snobismi poole. Mis puutub muusikasse, siis siin toob kahtlematult värsket verd noore, tõusva rassi, neegrite rahvamuusika — džäss, mis loobub kõigest ülearusest ja pealiskaudsest ja väljendab ainult tõelisi võltsimatuid tundeid.

Kaevatakse tihti, et džässil ei olevat püsivat kunstilist väärtust ja põhjendatakse seda väidet sellega, et džässil polevat püsiva väärtusega kompositsioone, vaid ainult tühised löökpalad, mis kiiresti tüütavat ja tõsist kunstihuvi ei rahuldavat. Üks vastuväide eeltoodule on, et džäss oma struktuuriga, mis põhiliselt erineb klassilise muusika omast, ei vaja kompositsiooni klassilise muusika mõistes. Džäss-ettekannet on oma iseloomult hetkeline tunde väljendus, improvisatsioon. Džäss-interpreetor muudab ettekantava pala oma arusaamise kohaselt ümber ja alles nii saab pala väärtuse, mille püsivus on loomulikult kindlustatav ainult heliplaadi kaudu. Sellega ei ole aga öeldud, et džässil iseenesest väärtuslikke kompositsioone ei leidu. Siin ei saa mööda minna suurimast džässkomponistist Eduard Kennedy (Duke) Ellington'ist.

See mees on, püsides alati hea džässi põhiprintsiipide juures, suutnud džässkompositsiooni viia kõrgeimale tasemele. Tema kompositsioonid ei lülita välja improviseerimise võimalust, kuid on komponeeritud nii, et kompositsiooni algvorm ja sisu jääksid kindlasti püsima.

Et aga sellisest kompositsioonist õiget pilti saada, tuleb seda kuulata originaal-esituses, s. t. Duke Ellington'i ja tema orkestri poolt mängituna, milleks meil on võimalus heliplaatide kaudu, sest õiget

tõlgitsust nii delikaatsele asjale, nagu seda on üks Duke Ellington'i kompositsioon, suudab anda ainult komponisti enese orkester, mis on vaimselt täiesti oma juhi geeniusse mõju all. Kujukaks näiteks sellele on Ellington'i „Black and Tan Fantasy“, mis on väga omapärase ilme ja ülesehitusega pala, kuid sellest hoolimata tugineb traditsioonilisele neegri rahvalauluvormile — blues'ile.

Blues on väga kindlatele reeglitele rajatud muusikavorm. Tema chorus (mis vastab umbes sõnale refrään) koosneb kol-

mest neljataktilisest fraasist, millistest viimane esitab n. ö. vastuse ja harmoonilise lahenduse kahele eelnevale. Mis puutub blues'i harmooniasse, siis on siin enamasti tarvitusel kaunis piiratud, kuid väga iseloomulikud harmoonilised käigud. Näiteks annab blues'ile omapärase värvingu subdominandi ja mõnikord ka toonika mažoorakordidele seitsmenda astme lisamine (näit. "St. Louis Blues").

Et mõista, kui mitmeti võib džässpala tõlgitseda, kuulatagu vaid kuulsat, nn. klassilist džässpala "Star Dust" Louis Armstrong'i, Benny Goodman'i, Tommy Dorsey' ja Mills Brothers' poolt. Iga orkester tõlgitseb pala erinevalt, muutes tempot, andes soolosis erinevatele instrumentidele või tõstes esikohale ansamblimängu (B. Goodman). Dorsey püüab anda palale sentimentaalset iseloomu, kuna Armstrong rõhutab pingelisust ja kärsitust.

Džässi tuleviku kohta on mitmesugu-

seid arvamusi. Ühelt poolt leitakse, et džäss oma iseloomule vastavalt peab jääma ikkagi muusikaliseks väikevormiks, mis praegu väga tõenäoline näibki. Huvitav on siiski märkida ka vastupidiseid arvamusi. Nii näiteks tuntud inglise publitsist Ethel Mannin oma raamatus "Confessions and Impressions" (Penguin'i sarjast, lk. 163) arvab:

"It is of course, that feeling for life which is the secret of the art of the Negro people, as surely it is the luck of it, the slow atrophy of the capacity to live emotionally which will be the ultimate decadence of the white civilized people."

(See on muidugi see suhtumine ellu, mis on neegri rahvaste kunsti saladus, sama kindlasti, nagu see on ka selle puudus, osavuse atroofia elada tunnete ajal, mis on valge tsiviliseeritud rahva üldise tagasimineku põhjuseks.).

Eda Hansen

Näidendi tegelased. I reas: J. Subbi, E. Sõster, U. Kaart. II reas: hr. J. Pöder, C. Eller, I. Kallas, Z. Kleiman, A. Raidal. Seisavad: E. Alver, V. Eller, H. Unt ja R. Sepp.

KAUGES MAAILMAS

OLIVE SCHREINER

Inglise keelest tõlgitud.

Kaugel tähel asub maailm, kus elu pole selline nagu siin.

Selles maailmas elasid mees ja naine; neil oli üks töö, ja õhtuti nad jalutasid külge külje kõrval ja olid sõbrad — seda juhtub vahetevahel meie maailmas ka.

Kuid seal oli suur ja tihe mets: puud kasvasid tihedamini kui mujal, tüved põimusid üksteisesse ja polnud näha päikest. Selles metsas seisis altar. Päeval oli kõik vait, kuid öösel, kui paistsid tähed või kuu säras puude ladvus, kui siis keegi täiesti üksi roomas kivist altari astmeteni ja rinda paljastades laskis väikesest haavast tilkuda verd sellele altarile, seejuures midagi soovides, siis täitus põlvitaja soov, olgu see mistahes.

Mees ja naine jalutasid koos ja naine soovis mehele kõike head. Ühel ööl, kui kuu paistis, nii et puude lehed särasid ja merelained näisid hõbedastena, naine sammus üksinda metsa. Seal oli pime; kuuvalgus langes ainult väikeste punktidenä surnud lehtedele ta jalgade all ja oksad ta kohal olid üksainus sõlm. Ta astus edasi. Mets muutus veelgi pimedamaks, polnud enam näha ühtegi kuukiirt mängemas paksude tüvede vahel. Väsinuna ta jõudis altari ette; ta laskus põlvili ja palvetas. Vastust ei tulnud. Siis ta paljastas rinna, võttis maast terava kivi ja haavas end sellega. Aeglaselt tilkus verd kivisele altarile ja hääl hüüdis:

„Mida sa ihaldad?“

Naine vastas: „Siin on üks mees; ta on mulle armsam kui kõik muu. Tahaksin talle anda parima õnnest.“

Hääl küsis: „Mis see on?“

Naine vastas: „Ma ei tea, kuid soovin talle seda, mida ta ise kõige rohkem tahab.“

Hääl vastas: „Su palvet on kuulnud; ta saab selle.“

Naine tõusis. Ta surus käe tugevasti haavatud rinnale, hoides lendlevat rüüd, ja jooksis tagasi ja surnud lehed sahisesid ta jalgade all.

Vaikne tuuleiil mängis kuuvalgusega ja taamal sätendas liiv. Ta jooksis piki tasast kallast, siis äkki ta seisatus. Kaugetel lainetel liikus midagi. Ta tõstis käe valguse kaitseks ja vaatas. See oli paat; see liugles aeglaselt mööda hõbedast veepinda horisondi suunas. Keegi seisis selles; ta nägu kuuvalgus ei näidanud, kuid seda kuju naine tundis. Paat liikus tasa; näis, nagu poleks keegi teda juhtinud. Ta ei näinud hästi, paat oli kaugel, kuid tundus, nagu oleks võõras kuju istunud ninas. Kiiremini ja kiiremini ta liugles üle vee eemale, eemale. Naine jooksis piki kallast, kuid ta ei saanud lähemale. Rüü, mida ta oli kramplikult kinni hoidnud, lehvis nüüd tuules. Ta sirutas välja mõlemad käed ja kuu paitas ta lahtist juust.

Siis hääl ta kõrval küsis: „Mis on?“

Naine nuttis: „Oma verega lunastasin talle parima kingituse. Tulin, et tuua talle seda! Ta läheb ära mu juurest!“

Hääl vastas: „Sinu palvet on kuulnud. Ta sai sinu kingituse.“

Naine nuttis: „Mis see oli?“

Hääl vastas: „Et ta võiks lahkuda sinust.“

Naine seisis vaikides.

Kaugel merel paat kadus teisele poole silmapiiri.

Tasa, tasa.

Ja hääl küsis: „Oled sa rahuldatud?“

Naine nuttis: „Olen rahuldatud.“

Ta jalgade ees mänglesid väikesed hõbelained, põrgates vahetevahel vastu tasast kallast.

Reaalkooli abituriendid

Asta Alla

Tamara Pahlberg

Koidula Ernits

Endla Rebane

Koidula Põldroo

Endla Jõesaar

Aino Kaseorg

Selma Erg

Asta Rammul

Esta Keiss

Aino Konsin

Koidula Seppet

Linda Liiv

Aino Randma

Vaike Lipsberg

Valve Madis

Jula Polli

Silvia Maansoo

Jula Viljasoo

Lilly Hoppe

Aino Sattel

Asta Tomberg

Laine Reino

Vaike Reimann

Aino Saalla

Heljo Laursoo

Helbe Sild

Asta Pedaja

Irene Praats

Eha Leppma

Talvi Tammesild

Linda Maitsalu

*Mä ärkasin kesk määratumat surnuvaikset hauda
ja tundsin ööd mind kammitsevat nagu vangirauda.*

*See vaikus ahistas mu habrast, maisest irdund hinge
ja asjatult ma püüdsin leida pagemiseks kingi.*

*Kõik kellad lakand tiksumast ja vaikinud kõik penid
ning hiilisammul lähemale võõraid vaime venib.*

*Mu selga mööda värin ronis värinale järgi
ja hirmuhigi niisutas mu puhta, valge särgi.*

*Ah painav öö ja pimedus! On haud see, surm või elu?
Miks hirm mul ikka kaasas käib mu üksindusevalus?*

*Ent hing mul hardus, tuimenes ja värisemast väsis,
kui kaardus tупpa luugipraost kuukiire paitav käsi.*

Juta Subbi

Aknal

Ootan.

Kella viieks lubas ta tulla, praegu just kuulsin, kuidas kell löi täpselt pool kuus. Tema hilinemisega olen ma harjunud, kuid töötada kauem ma ei suuda. Jätan tiheda kirjaga kaetud lehed lauale, ta ei tohi teada, et ma ootan, ja siirdun aknale. Naisi ma ei vahi. Ootan tuttavat, pikka, natuke ette kummardund mehekaju. Nüüd peab ta ometi tulema. See sääl, selle tüseda naise ees, see ta ju on! Ta möödub? Siis polnud see tema.

„Kuule, tüdruk, sa ehk kardad, ta ei tule?“ Ei, kindlasti tuleb. „Aga sa oled ju rahutu, su sõrmed mängivad kiiresti põllega ja oma pilgu sa suunad linna?“ Ma ei vaata enam sinna. Küll näed, nüüd tuleb ta kohe. Ma ei mõista, miks hirmutad mind. Ega sinagi usu, et ta täna ei tule. „Eks ole sedagi juhtunud.“ Siis on tal mõjuvad põhjused olnud. „Jaa, ta on magama jäänud või mänginud kaarte.“ Mis sellest siis oleks, kui ma tänagi asjata ootan? Siis tuleb ta homme. Ja milleks närviitsed sina? „Mina?“ Või arvavad, et mina? „Kumb meist näpib rahutult põlle, kumb meist näeb igas vähegi pikas ja kummardund mehes teda, kumb —?“ Sa väidad, et mina? Aga vaata, see sääl, näed, sääriskuis mehe ees, see on ju tema!

Ei olnud.

Kui ta ei tule, siis helistan homme. Ma ei küsi talt muud, kui kas tal on aega. „Nüü siis sina?“ Ei! Miks mina? Arvab, et tunnen ta järele puudust. Küllap ta tuleb ka ise. Ma ei saa siis vaid minna Ainole külla. Võib-olla ta tuleb just siis. Või läheks kohe peale kooli...

Vaataks kella, aga ei julge. Kas üleval kell löi kolmveerand kuus? Ei, ei löönud vist veel. Oodates aeg ainult venib. Aga täpselt kell kuus lähen ma välja. Kuhu? Aino on kinos ja Mare läks linna. Kui kahju! „Miks petad sa ennast? Ära minna nüüd sa ei suudaks.“ Arvad sa? Tahad ma näitan? Lähen kohe, palun väga. Ainult väljas on külm. „Külm?“ Jaa, ole lahke, viisteistkümmend pügalat alla nulli, sa ehk muidu ei usu, näed, natuke rohkemgi veel...

Kuule, oli see välisuks? Või koguni kell? Ja nüüd on just kolmveerand kuus. Aga kell kuus oleksin läinud, ära irtvita, muidugi Ainole külla.

Ootan.

Ma ei või ometi avada kohe! Ta mõistab, et seisin just aknal. Ja astudes koha pääl kõlavaid samme, ma avan.

Ta võtab palitu seljast ja lausub paar paluvat sõna.

„Milleks sa vabandad!“ naeran, kogudes lauale visatud lehti. „Tegin just tööd.“

„Segan ma?“ küsib ta rõõmsalt.

„Oh ei, mul on ju aega maailm. Aga sa hingeldad? Ega sa ometi joosnud? Rumal, mis sa siis nüimoodi. Hilined? Taevas, mis sellest siis on! Ma ju ei oodanud sind.“

„Ma kartsin...“

„Aga ei! Tegin tööd.“

Ootan...

Kunas ta mõistab, et ootan vaid teda, et seisn rahutult aknal ja näen igas vähegi pikas ja kummardund mehes teda?

Zoja Kleiman.

Kas teate?

Kas teate, kuidas valmib meie „Karuoahaka“ sisemus ja kuidas lehekülge lehekülje järel muutub kirjuks trükimusta surutud vaimuväljavalamistest?

Võiksite arvata, et see sünnib analoogselt teistele ajakirjadele: autorite mässukas parv ründab toimetajat, käes tihedalt täiskirjutatud, tindist tilkuvad poognad, ning solvub üpris väga, kui too neile pajukoort söödab töö tagastamise näol.

Kuid ei — meil läheb kõik teisiti, ja nimelt umbes nii. Kaks-kolm kuud enne „Karuoahaka“ ilmumist hakkab kirjandusringi juhatajataris toimuma mingi vaimne metamorfoos. Ta seni veel pehme süda + tabav kida-keel võtavad täispöörde ning vahetavad osad, moodustades uue isiku kõva südame ja pehme keelega (piltlikult mõista!), kes alustab hoogsat kihutustööd sellesinatse trükitava ürituse heaks.

Möödub nädal. Ürituse kaastööde arv on null. Teine nädal. Kaastööde arv on null. Kolmas nädal: tööde arv kõigub nulli ja ühe vahel. Nüüd heidab juhataja nurka kõik „kuidas-ma-nüüd-ütleksin“ mõtted; ta rae-vub, esineb avalike üleskutsete, sütitava siu-namise ja nutuste piiblitstaatidega. Ent rah-valgustuse-töö, nagu niisugused ikka, on visa vilja kandma. — tar muudab oma sõja-taktikat: Nüüdsest pääle sooritab ta üksik-atakke tüdrukule, kelle kurnatud ajudest ta loodab paari lausetki välja pigistada. Jõudu ponnistades püüab ta purustada nende mõis-tuse Maginot-liini, rääkides niikaua, kuni õhk kaob kopsudest ning pööningukamber on sõnadeksräägitud mõtteist lage.

Aeg kaob kiirelt, ligemale liigub... Jesuiidi pilk silmis, uidab juhataja koridores oma ohvreid küttides, kes teda juba eemalt silmates südametunnistusepiinades põgenevad ülemistele kordadele. Ent vähe see aitab, juhataja silm valvab neid kui keerub taevaväravaid. Osa õnnetuist seisab pliiat-seid närides oma haudade äärtel ning nende koltuvat vaimu jätkub veel vaid epitaafi väl-javalimiseks, mis iseloomustaks nende aja-likku elu: „... ja kuhu nemad iial välja läksid, seal oli üks käsi nende vastu õnnetu-seks ja neil oli väga kitsas käes...“

(Kohtumõistja 2, — 15.)

Elusalt püütud Kirjandusringi Ohvrid sip-levad oma lubaduste võrgus ja kui nad siis „Hei mihi misero!“ hüüdes oma Karuoahaka-kaastööd juhataja jalge ette panevad, hõljub võitja hing õndsuse-ee-tris ning ta pruunis pilgus hüpleb maailma puhtaim rõõm — võidurõõm.

Mis nende töödega siis juhtub, seda ei tea küll keegi. Juhatajatar ise tarvitab sõnu, nagu „kliše“ ja „redaktsioon“, ja tormab minema, kuna ta on silmanud põgeneva ohvri kitlisabasid ja talle meenub ta pooleli-jäänud missioon. Igatahes paari nädala möö-dudes muutub meie -tar närviliseks, mis on kindlaks tunnuseks, et tema töö kaasko-danikkude närvidele käijana on lõpule jõud-mas. Ja siis ta ilmub, see „Karuoahakas“, mitukümmend trükimustaga kaetud lehe-külge pakkumas lugejale rikkalikku mater-jali — arvustamiseks.

Üks Kirjandusringi ohvreid.

ENKS Kodumajanduskooli III lend

Alustasime sügisel õppetööd lootusega, et lõpetame selle kevadel niisama rõõmsate nägudega, nagu need olid esimesel tööpäeval. Meie koosseisu kuulus üle kahekümne noore, kuid aja möödudes see arv on tublisti kahanenud. Mitmed meist pidid pooleli jätma õpingud, et olla rasketel aegadel isakodus abiks.

teha ka tulevikus, olgu olukorrad kui tahes rasked.

Kevadel siirdume mõnenädalasele praktilisele oma teadmisi täiendama majapidamise ja aianduse alal, sedapuhku aga mitte eelmiste lendude eeskujul välismaale, vaid esialgu Vahi Põllumajanduskooli ja hiljem mujale.

Pildil I reas: Helgu Siim, Laine Palu, Valda Raja. II reas: Pärja Hanniotti, Magda Veskioja, Hilde Kuuspere, prl. A. Tarss, Kulla Tõkke, Endla Lemmats, Mia Jõgiste, Hilda Kumpas. III reas: Keete Haberland, Linda Paim, Laine Lepik, Virve Laats, Evi Zeller, Silvia Hanson, Ingrid Elmik. Puudub: Virve Tigane.

Kuid meiegi töö polnud kerge. Laastav majandussõda välismaailmas andis end tunda ka meie köögis. Pidime õppima veelgi rohkem kokku hoidma, pidime leppima rosinateta sünnipäevakringli ja paljude meile iseenesestmõistetavaks muutunud maitse- ja tarbeainete puudusega. Oleme nurisemata ületanud kõik need raskused ja püüame seda

Mis puutub meie edaspidisesse saatusesse, siis on meie huvid väga erinevad. Ühed soovivad astuda gümnaasiumi, teised tahavad end pühendada kutsetööle, enamus siirdub aga kodusesse rakendama omandatud teadmisi tegelikus elus.

ÕAILASKONNA PIIDU

Erilist tähelepanu tahtsime pühendada oma peol näidendile. Sellekohaselt asus näiteringi juhataja U. Kaart juba sügisel maad kuulama. Temast sai haruldaselt innukas raamatukogude külastaja, ta luges Shakespeare'i ja Metsanurka, kuid midagi sobivat ta ei leidnud. Päästjatena tervitati J. Subbit ja Z. Kleimani, kes arvasid, et „nende võimete” juures olevat näidendi kirjutamine väike asi, ainult kui tuleks hea idee. Jõuludeni seda ei tulnud, kauem oodata oli võimatu ja nii otsustati prl. H. Kauri ja hr. J. Põdra soovitusel jääda Dickensi „Kilk kolde!” juurde. Nüüd oleks siis asjad pidanud olema ühel pool, kuid raskusi tuli niipalju, kui oli tegelasi. Üks leidis, et osa ei sobivat talle, teine, näidend olevat igav, kolmas resoneeris kehva suflööri üle, kes mõtlevat kõigele muule, ainult mitte oma tööle, ja see viimane oli muidugi kõigiga hädas. Ärgu unustatagu väljas ja saalis valitsevat külma ja hääli publiku hulgast, kes arvasid, et näidend sisaldavat liiga palju meesosi.

Samal ajal nägi M. Männik „metsikut” vaeva dekoratsioonide valmistamisega. On lihtsalt miraaikel, kuidas valmisid kunstiküllased jaapani maastikud, kust võeti kõik vajalikud redelid ja roosid ja kuidas kinnitati needsinatsed seintele, pealegi, kus naelte tarvitamine oli „kõvasti keelatud”. Oleksime isegi madaldanud lae, kuigi peaproovil viibivast inimhulgast nõustus lae alla ronima ainult E. Sõster, kuid siin läksid maitsed lahku ja me vaidleme selle üle veel täna.

Ja siis õnnestus kõik nii suurepäraselt. Vähemalt meie arvates. Isegi lambid kaeti, kuigi vastavad paberid olid ostmata unustatud. Selletõttu valitses ka lilla „meeleolu”, mis põhjustas tugevaid lehkkelisid kahe viimase klassi vahel. Vanem neist korraldas einelaua, piletimüügi ja arvete tasumise.

Publikut oli vaatamata samal ajal teistes koolides peetavatele pidudele rohkem, kui olime lootnud,

kassa õitses, näidend võeti vastu ovatsiooniga, kuigi traditsioonikohaselt põlesid läbi korgid ja kõige dramaatilises kohas aken kokku varises ning mr. Tackleton unustas märgusõna just siis, kui John Peerebingle talle hüüdma pidi: „Ärge segage!“

Korraldasime selle peo endile ja jäime sellega täiesti rahule. Ilusate mälestuste eest tänu õppenõukogule, hr. J. Põdrale, HT Gümni. dramaatilise ringi liikmetele, külalistele ja kõikidele kaaslastele.

Optimist.

Viaduktil

Üle öösel vaikiva linna
kaardub taeva sinine kumm.—
Mõte püüaks kui jõuda sinna,
kus tähtede sirendav summ.

Tähtedel malbe on sära,
taeval sinine sügavus.—
On lakanud päevane kära,
linn vaikne kui unistus.

Ja raudteel vilkumas tuled
taamal veduri must siluett.
Nagu kutsuvat huilgamist kuuled,
keerleb südeme te sätendav kett.

V. P.

Sina ja maailm

Ei vajata su haledaid sõnu
ega meeletehete aet tühje tegusid;
pole tähtis su õiglusejanu
ega püüta näha tõelisi nägusid
su igapäeva maski taga.

Sult nõutakse sama, mis teistelt,
kuigi tundub see sulle vast vähe,
ja kadedalt kuuled sa neist, kelt
ükski nõudleja tühjalt ei lähe—
kes südamlikud, helded ja vagad.

Ole see, kelleks pead ennast ise—
mis tähendab sulle maailm?
Saates tagasi iga külalise
tõsta kõrgele uhkelt sa silm
ja ära mõtle „miks?“ ega „aga“!

Juta Subbi.

Ainult enesele

Sajab tihedat lund. Hämaridub.

Taevas on puhas ja heatahtlik, samuti sügavasse lumme mattunud maa.

Lona surub lauba vastu klaasi ja jälgib lumerätsakate liugu.

Sajab, sajab...

Teises toas lööb kell kuus. On veel vara. Kella seitsmeks lubas ta minna uisuteele, et kohata Pauli.

Kogu maja on vaikne; ainult tänavalt kuulub aisakella tilinat ja eemal tuutab auto.

Hämarates toanurkades näib keerduvat mõtteid. Lona teab, et mõtted elavad vaiksetes tubades — teab ja kardab. Nad on maod, mis salaliku sisinaga lähenevad sulle, mässivad end su ümber ja lõpuks lämmatavad su. Nende eest pole pääsu, sest nendeta ei saa elada. Nad lähenevad, lähenevad...

Lona võpatab ja püüab vaadata mingile kindlale esemele tänaval. Kui rumalasti võib iseennast oma lapsikute mõtetega hirmutada!

Kui kujutella, et need lumehelbed on lõhnavad õunapuuõied, mis langevad kevadisele mullale, et pole ees kolme kuud talve külmade ilmadega, pimedusega, tööga koolis; kui kujutella, et ollakse vaba!...

Lona ohkab kergelt.

„Ei tohi ju ohata,“ mõtleb ta siis valatades, „Paul ütles korra, see olevat halb harjumus. Muidugi, tal on õigus. Paulil on ju alati õigus — kui ta midagi ütleb. Kahju ainult, et ta seda nii harva teeb. On nii väga raske mõista, mis ta mõtleb või mis ta sinust arvab,

sest ta kõneleb nii vähe.“

„Loodetavasti on ta vähemalt siiras,“ mõtleb Lona veidi aja pärast. „Vaikides see pole vist raske.“

Lona tõuseb ja jääb seisma seljaga vastu sooja ahju.

Ei, Paul on kindlasti siiras. Ta on ikka nii lahke ja sõbralik, ta on pälvitud sama ka oma kaasanimestelt. Lona kahetseb, et pole alati olnud küllalt kena Pauli vastu. Ei, nüüdsest peale ta enam ei oota jutlemises initsiatiivi Pauli poolt. Ta ei kõnele enam sellest, mis huvitab ainult teda; ta püüab sisse elada Pauli maailma. Ta ei narri enam Pauli tema vaikimise pärast, sest Paul ei vasta.

Kell lööb seitse. Seitse? Millal löi ta siis pool?

Lona riietub kiiresti. Hämar korter jääb vaiksemaks, kui oli.

Õrnad lumehelbed peatuvad Lona juustel ja ripsmeis. Miks ei lõhna nad nagu õunapuuõied?

Jälle see rumal mõte õunapuuõitest. Ei maksa mõelda kevadest, kui talvigi on nii kaunis ja soe. Peab olema rahul oma ümbrusega; on isegi võimalik olla õnnelik, kui ei nõuta liiga palju.

Lona pöördub uisuteele.

Seal kaugemal seisabki Paul. Lona näeb tema lapselikku profiili ja heatahtlikku varju ta silmade ümber. Ta tütarlapse-suu on veidi avatud ja pilk jälgib innukalt uisutajaid.

Ta on selline, nagu ta peab olema.

Kas minna tema juurde? Lona kahtleb. Kas puudutada teda mantlivarru-

kast, naeratades teretada ja jääda ta kõrvale seisma — et vaikida?

Ent äkki taipab Lona, et tal pole Paulile midagi öelda — just nagu Paulil pole kunagi midagi öelda temale.

Ja millekski? Kõik, mis on selge, on seda ka sõnadeta.

Seal ta seisab lumesajus ja on rahulik ning õnnelik ka üksi. Lona teab ju, et Paul ei vaja teda. Nad ei vaja kumbki teineteist.

Ei, Lona ei lähe teda segama. Pauli ilme on nii loomulik ja siiras, teda ei tohigi tülitada. Seisku ta vaid rahulikult ja ärgu liigutagu ennast. Lona tahab teda veel kord vaadelda, salaja ja eemalt, ja siis minna vaikselt nagu tulnudki. Ja Paul ei saa kunagi teada, et ta seisis siin ja vaatles teda, ei, selle mälestuse hoiab Lona ainult enesele.

Ta pöördub ja sammub läbi hõre-
neva saju kodu poole.

Kõik on just nii, nagu peab olema. Paul vaatleb uisutavaid lapsi ja Lona sammub üksi kodu poole, silmade ees Pauli pilt.

Parajasti, kui Lona pistab lukuauku võtit, tunneb ta äkki kusagilt oma sisemusest kerkivat imelikku küsimust: „Kas sa tõesti arvad, et tegid õieti?”

Lona naerab sellise rumaluse peale. Muidugi on tal õigus. Kumbki neist ei kaotanud midagi tänase õhtuga.

„Kindlasti?” Hää! näib muutuvat irooniliseks.

Lona tunneb, et ta vihastub. Just sellisel hetkel, kui ta on kõige rahulikum, peab mingisugune salakahtlus vahele tulema!

„Sa tegid hästi küll enesele, aga kas sa oled kindel, et samuti arvavad ka

teised? Kellele mõtlesid sa teha head täna õhtul?”

Äkki Lona mõistab.

„Ainult enesele!” ümiseb ta mõttes ja toetub ahju najale. Kuid siis tõstab ta pea: „Meile mõlemale! Ma ju nägin ta näoilmeistki...”

„Sina nägid, sina, kes sa alati kaebad, et teda on raske mõista? Tema sõnad jäävad sulle võõraks, aga tema näoilmeist suudad sa lugeda?”

„Kas ma siis tõesti eksisin?” sosistab Lona nõrgalt. „Aga mulle näis ju alati, et talle oli ükskõik, kas ma tulin või mitte. — Ja mul oli nii hea tunne vaadata teda kaugelt ja lahkuda.”

„Ole kindel, saad teda tulevikus küllalt vaadata kaugelt ja salaja.”

Lona kohkub.

„Ei tohi mõelda ainult enesele,” arutab ta mõtlikult, „kunagi ei tohi teiste üle otsustada enese järele. Ja eriti siis, kui iseennastki õieti ei mõisteta.”

Ja siis tunneb ta, kuidas hää! tema sisemuses naerab:

„Sa arvad, et mõtlesid enesele, kui lahkusid uisuteelt? Sa ei mõelnud Paulile, selle tegime juba kindlaks. Aga sa ei mõelnud ka enesele — sest sa pole ju praegu isegi rahul ega õnnelik. Tead sa ka ise, mida taotelid sellega?”

Lona on meeletu.

„Ära kardada, see kõik jääb ainult meie vahele, ainult sellest võib sul kahju olla, et su kavatsatud efekt jääb tunnustamata, kuna keegi kunagi sellest midagi ei kuule. Eks ole, me hoiame selle toreda seikluse ainult enestele?”

„Jäta mind!” sosistab Lona. „See jääb ainult mulle.”

Juta Subbi.

Algkooli lõpetajad

Maret Amjärv

Maret Annok

Kulda Edavere

Ingrid Ellandi

Esta Hansen

Aili Kaldver

Aino Karjus

Maret Karro

Helvi Kivisäk

Riina-Maret Kord

Ingrid Krevaldt

Viive Kuusk

Eeva Käo

Astrid-Helene Kütt

Hinge Leetma

Velda Lepik

Lia Mae

Maimu Maksa

Malle Maremäe

Marju Mägiste

Liidia Möller

Aino Otsa

Senta Pommer

Astrid Pärm

Viive Pärn

Viiu Raudsepp

Riina Sepp

Lilian-Maret Silbermann

Aime Säga

Vella-Riita Taškin

Lea Tükmaa

Evi Tiemann

Helgi Tilsen

Astrid Tralla

Silvia Truu

Luule Täht

Helju Vihm

Laine Vihm

Leida Vihm

Gertrud Wieselgren

Talispordi-päev

Jõudsime meiegi niikaugale, et võisime hakata talipäevale mõtlema. Olime juba lugenud Tartu I Gümni. suusapäevast „Tul. Rada-des“ jubedaid lugusid mütside kaotamisest ja „individuaalsest sõidutehnikast“ ning see kõik sundis meiegi kergemeelseid mõtteid tõsisemale alale. Muidugi võttis kool siingi suurema algatuse oma autoriteetsesse pihku ja nentis vaatamata mistahes materjalist suusaülikonnale mantlite kaasavõtmise vajadust, mis muidugi tekitas elavat vastuhakku, kuna igauhe „piibri-nahkne“ kasukas ei kannatavat nüüdsel raske ajal lund. Hommikul kooli kogunedes võiski märgata mõningate noorte daamide elegantsetel suusaülikondadel rippumas vähem elegantseid paberilipakaid järgmise tekstiga: „Mina luban oma tütrele sõita Elvasse ilma mantlita, sest ta on küllalt soojalt riides.“ Nendesinaste vabaduskirjade sünnist kõneldi üht-teist — seda aga omavahel.

Olime jagatud rühmadesse vanuse kui ka „ameti“ järele ja igal rühmal oli oma kontroll pedagoogi näol. Ette nähtud oli vaid kolm rühma: suusatajad, kelgutajad ja matkajad, hiljem kujunes aga välja lindpriide seisus, kelle elumõtteks oli regede püüdmine maanteel või siis kelgumäel ühelt jalalt teisele tammudes põidla hoidmine, kui allasõitjad juhtusid olema pedagoogid.

Jaamas ootas meid vedur pluss üheksa vagunit miinus kelguveo-vagun (meid saatis kolm matemaatika õpetajat!). Ette nähtud oli kavakindel vagunite okupeerimine, mis tähendaks ristiinimeste juures: mitte kõik korraga!

Peagi olid „kirjus reas“ vagunis nii tütarlapsed kui ka suusad. Viimaste halba seltskonda sattumise pärast nurises nii mõnigi neiukenne. Oli ta ju alles eile nad ärist toonud. Nöõrgi nende ümber oli veel lahti harutamata.

Elvas lõbutseti võimetekohaselt. Sõitsime kelgumäel üles-alla, millest pole aga midagi erilist pajatada, kuna pettusime oma lootustes (kaotada mäele mõni pedagoog) ja üldse ei juhtunud ühtegi vastuhakku kelkude poolt, millest võib järeldada, et tüdrukud on võimelised ohjeldama igasugust üleaisalöömist.

Mina isiklikult (mul oli ka kaaskannatajad) ei saanud proovida kelgumäge, ja nimelt seepärast, et meie füüsilikast huvitatud hr. õpetaja teada tahtis, miks see kelk paremini sõitvat kui too. Tahtsin just midagi vastama hakata, aga siis märkas, et ta oli juba läinud praktiliselt selle kelgu paremust tõestama. Pärast olevat kuulnud veel selliseid ülesandeid, nagu sõiduhinna väljaarvutamine, teades, et tunnis tehakse 270 sõitu jne.

Kell 12 anti koolimajas teed. Valged plekkkruusid tekitasid meie värskest õhust joobnud ajudes elava kujutluse kavatsetavast noorsoo rakendamisest suvistele töödele. Kadestasime neid väheseid, kes võisid siirduda Elva kooli-juhataja korterisse, kus neile nende klassiõde teed ja küpsiseid pakkus.

Kell pool kolm lõppes talipäeva ametlik osa, mille lõpptulemuseks oli pool tosinat muratud suuski, kaks sinist jalga, kaks katkist nina, samapalju kannatada saanud kõrvu, üks lõhkinen suusaülikond ja nelisada elusat laipa.

Rühm suusatajaid.

ENKS koolide Õpilasingi tegevusest 1939./40. õ.-a.

Osakondade juhatajad. I reas: U. Kaart, Z. Kleiman, E. Ostrat, ja V. Toru, II reas: H. Kaseste, V. Skomorovska, E. Oder ja A. Moks.

Õpilasingi üldkoosolekul 26. sept. 1939. a. valiti avalikul hääletusel Õpilasingi juhatajaks gümn. III kl. õpilane L. Lesta, kes asus ringi juhtima 7-liikmelise juhatuse eesotsas. Juhatusse kuuluvad veel õpilased: R. Pokk, M. Kaups, J. Lukk, A. Moks (kõik III g.), M. Hakka (II g.), K. Loderaud (I g.) ja õpet. K. Urm.

Üldkoosolek kinnitas 1938./39. õppeaasta tegevus- ja kassaaruanded ning käesoleva 1939./40. õ.-a. Õpilasingi ja selle osakondade tegevuskavad ja eelarved. Määrati kindlaks liikmemaksu suurus (25 s.) ja liikmemaksu tasumise tähtpäev (1. dets.).

Revisjonikomisjoni valiti M. Maim, V. Kaarma ja A. Lepik (kõik III g.).

Koosolekut juhatas Asta Moks (III g.).

Õpilasingi juhatus valvas ja juhtis osakondade tegevust, likvideeris reaalteaduste-osakonna, kutsus uuesti ellu kunsti- ja filosoofia-osakonnad, hoidis korras Fr. R. Kreutzwaldi matmispaika ja korraldas Õpilasingi peo.

Üritustest, millistest Õpilasing võttis osa täies koosseisus, tuleks mainida Vabariigi Presidendi vastuvõtmist 3. sept.; Tartu näituse külastamist; kooli aastapäeva ja pr. E. Luiga lahkumist tähistavat aktust 14. okt.; Anna Haava meelepidamist tema 75-nda sünnipäeva puhul; Peeter Põllu mälestusjumalateenistust Pauluse

kirikus 26. nov.; jõuluõhtuid 17., 18. ja 19. dets.; raamatunädala-aktust; õnnestunud pidu 17. veebr.; Vabariigi aastapäeva-aktust; talipäeva Elvas 29. veebr. ja A. H. Tammsaare leinaaktust 5. märtsil. Peale eespoolmainitute toimusid veerandtunnilised aktused Soome, Läti ja Ungari rahvuspühade puhul.

Karskusosakond.

Juhatus: Helga Kaseste (juh.), K. Jürgenson, T. Sildnik, H. Pöder, H. Tillmann ja E. Kähr. Hooldajad õpetajad pr. H. Pöld ja A. Pöld. Osakonna esindajad võtsid möödunud suvel osa rahvusvahelisest karskuskongressist Soomes. Osakond tähistas 3. dets. aastapäeva teeõhtuga, millest osa võtma olid palutud teiste koolide vastavate osakondade liikmed. Teeõhtul andis pr. Helmi Mäelo lühikese ülevaate Frances Willardi elust. Referaat-õhtuid on olnud kaks. Osakonna liikmed võtsid elavalt osa Eesti Karskusliikumise 50-aastapäeva pühitsemisest ja aitasid kaasa Frances Willardi austamisõhtu heaks kordaminekuks. Kavas on veel üks referaat-õhtu ja kevadel ühine väljasõit.

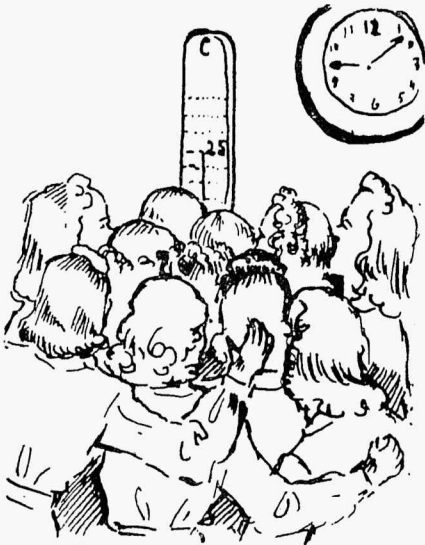
Muusikaosakond.

1939./40. õ.-a. tegevuskavasse võeti sügisel järgmised punktid:

Teeõhtu ja referaat-õhtu korraldamine, orkestri edasiarendamine, viiuli ansambli asutamine ja eesti helitööde õhtu. Hiljem: täiendati kava Läte austamisaktuse korraldamisega.

Rahuldusega võib tagasi vaadata kahele esimesele üritusele, milledest teeõhtu peeti 30. sept. Liikmete üldarvust, mis on 114, oli ilmunud kaetud ühise laua taha õige rohkesti muusikasõpru, nautides meeldivaid ettekandeid kui ka peoperenaise I. Lesta poolt korraldatud teelauda. Õhtu avas Urve Kaart kahe lauluga, millest eriti teine, Vettiku „Hall on taevas ja must on maa“ leidis kiitvat vastuvõttu. Osakonna laekahoidja ja kirjatoimetaja Valve Sassian kandis ette melodeklamatsioonina M. Underi „Sügistormi“. Osakonna juhataja Viira Skomorovska mängis viiulil Beethoveni „Menueti“. Selle järele V. Koppel ja V. Tamm esitasid neljal käel Ed. Griegi „Homnikhääled“. Kava pärliks osutus Erna Saare klaverisoolo, mis tõendas tema suurt talenti ja senist püsivat tööd.

8. II 1940 pühitsesid meie muusikasõbrad koos HTG õpilastega Chopini-õhtut. Oli kogunenud palju asjast huvitatuid, kuid ülekaal oli tüdrukutel. Avasõnale, mille ütles osakonna abijuhataja Mai Kaups, järgnes H. Kohvi viiuli-

Kui oma silm on kuningas.

soolo, Chopini „Polonaise“. Väga mahlaka ja sisurikka ettekande Chopini elust ja loomingust andis vilistlane Brosin, illustreerides oma referaati klaverikatkenditega. HTG õpil. E. Kangro esitas Chopini „Nokturni“, sama kooli õpilane Kelder pakkus meeldivat naudingut Chopini „Etüüdi“ näol. Viimase ettekandena Urve Kaart esitas temale omase kindlusega laulu, Chopini „Küsimused“.

Muusikaosakonna mandoliinide orkester, mille juhatajaks on osakonna hooldaja õpet. V. Kliimand, on esinenud Lastevanemate Komitee poolt korraldatud peol ja Õpilasringi peol.

Kirjandusosakond.

Saja kuueteistkümne-liikmeline peakoosolek valis osakonna juhatusse õpilased: Zoja Kleiman, Juta Subbi ja Astrid Luik. Hooldaja õpetaja on pr. M. Koppel.

Osakond andis 14. okt. välja kauaaegse inspektri pr. Elisabeth Luiga lahkumise puhul „Karuohaka“. Toimetusse kuulusid pr. M. Koppel ja õpil. Z. Kleiman, J. Subbi ja Č. Mölder. „Karuohakas“ andis kr. 220.— ülejääki, millest osa kasutatakse kevadise, kulukama, abiturientidenumbri väljaandmiseks.

Vastavalt teiste Tartu koolide humanitaaringide juhatajate kokkuleppele otsustati koostöö soodustamiseks võimaldada teiste koolide vastavate ringide juhatajatel osa võtta kõigist osakonna üritustest, millega nõustus ka õppenõukogu. Nii avanes võimalus jälgida:

3. nov. TIG referaatkoosolekut, kus I. Rebane kõneles teemal „Tänapäeva noorsoo ideoloogia“;

22. nov. T. Kommertskoolis deklamatsiooni-võistlust;

23. nov. samas koolis pr. M. Simre referaati „Muljeid välismaa-reisust“;

9. dets. sama kooli humanitaaringi vanast koolist lahkumise puhul korraldatud mälestuste-õhtut;

14. dets. TIIG.-s. L. Kallaku referaati teemal A. Huxley vaateid inimesele ja kultuurile romaanis „Nood koltunud lehed“;

26. veebr. TIG.-s I. Rebase referaati teemal: „Haritud inimene ja kehaline töö“.

23. nov. korraldas osakond koos TIG. humanitaarringiga referaatkoosoleku. Kõneles Zoja Kleiman teemal „Viisakus“. Referaat jättis pealiskaudse mulje ja oli ühekülgne, millisele puudusele vihjati vaidlustel. Oponeeris TIG. õpil. Olaf Lukk. Kuulajaid oli rohkesti, vaidlus oli elav, kuigi püstiti referaadis kõrvalise tähtsusega detailide juures.

1. dets. toimus TIIG. ruumes Tartu koolide kirjandusringide ühisel korraldusel kirjanduslik kohus F. Dostojevski romaani „Kuritöö ja karistus“ peategelase Rodion Raskolnikovi üle. Kohtuistungi avas O. Lukk (TIG.), mille järele meie kooli õpil. Z. Kleiman kandis ette lühikese kokkuvõtte F. Dostojevski elust ja loomingust. Suurem osa ajast kulus tunnistajate ülekuulamisele. Meie kooli õpilastest esinesid C. Eller Raskolnikovi korteri perenaitsena, U. Kaart Sonjana ja J. Subbi Nastasjana. A. Moks ja Z. Kleiman võtsid osa vandekohtust. Kohus mõistis R. Raskolnikovi kümneks aastaks sünnitööle.

6. dets. korraldas osakond kõnevõistluse, millest osa võtma oli üles andnud 30 õpilast. Võistlusele ilmusid ainult 14. Züriis olid prl. H. Kauri, prl. H. Kösta, pr. M. Koppel ja õpilased Z. Kleiman, A. Lang, V. Aamissepp. Võistlejad jagati vanuse järele kolme rühma. Zürii otsustas välja anda kolm I auhinda ja ühe II auhinna. I auhinna väärilisteks tunnustati Leelo Looritsa (prog. I) kõne „Koolielu rõõme ja muresid“; Piia Sinka (prog. V) kõne „Kõik muutub“ ja Kadri Sisaski (g. II) kõne „Kas inimesel on õigus elada, nagu ta tahab“. Auhindadeks olid A. Mälgu „Rannajutud“, E. Virza „Taevaredel“ ja S. Lagerlöfi „Gösta Berling“. II auhinna sai Juta Karu (prog. I).

9. dets. võeti osa „Tuleviku Radade“ tegevtoimetaja korraldatud tutvumisõhtust, mis toimus TIIG. ruumides. Avasõna ütles toimetaja R. Rebas, kes rõhutas kokkutulemise otstarvet ja avaldas lootust, et nimetatud õhtu ei jää viimaseks. Meie kooli õpilastest esinesid Valve Sassian deklamatsiooniga: Sütiste „Must vaner“, Viira Skomorovska viiulisoologa: Beethoveni „Menuett“, Urve Kaart kahe lauluga: Donizetti „Mustlane“ ja Tammeveski „Üksainus õis“, ja Olga Dobrogorski, kes mängis klaveril Debussy pala „Aiad vihma all“.

15. dets. korraldas TIG. humanitaarring koos meie kirjandusosakonnaga referaatkoosoleku, kus kõneles TIG. õpil. E. Lall teemal „Inimene ei ela üksnes igapäevasest leivast“. Referaat ei pakkunud midagi huvitavat.

7. märtsil korraldas TIG. humanitaarring koos meie kirjandusosakonnaga järjekordse referaatkoosoleku, kus R. Varema kandis ette Ain Ainsaare referaadi „Eesti hilisromantiline, epigooniline luule“.

Teisel semestril on kirjandusosakond koonandanud kõik jõud „Karuohaka“ abiturientide numברי väljaandmisele.

Spordiosakond.

Juhatus: L. Jaska, A. Lall ja E. Oder. Hooidaja õpet. prl. M. Tarna. Liikmeid 160. Kogu õ.-a. kestel on olnud käsi- ja võrkpalli treeningtunde. Teisel semestril korraldati suusatamise kursus ja aidati kaasa talispordi-päeva heaks kordaminekuks. Kavas on klassidevaheline võrkpalli ja kergejõustiku võistlused.

Näiteosakond.

Juhatus: U. Kaart, C. Eller ja H. Tillmann. Hooldaja õpetaja prl. H. Kauri. Liikmeid 106. Näiteosakond korraldas 5. okt. deklamatsioonivõistluse auhindadega. Võistlejad jagati vanuse järele kolme rühma. Züriis olid prl. H. Kauri, pr. M. Koppel, hr. V. Uuspuu, U. Kaart ja J. Subbi. Esimese auhinna said Kadri Sisask, II

gümn. klassist, Valve Sassian prog. IV-b klassist ja Lea Landra prog. II klassist. Teine ja kolmas auhind anti Juta Karule prog. I klassist ja Eha Müürile prog. II klassist.

17. veebr. korraldatud Õpilasringi peol esinesid osakonna liikmed koos HTG dramaatilise ringi liikmetega Dickensi näidendis „Kilk kol-del”. Näitejuhiks oli teeneline näitek. J. Pöder. Kavas on veel mõningaid referaate draama arengust.

Võõrkeelte-osakond.

Juhatus: V. Toru, J. Lukk ja A. Moks. Hooldaja õpetaja on pr. E. Hünerson. Liikmeid on 36. Osakond tellis saksa- ja ingliskeelseid ajakirju — „Hamburger Illustrierter”, „Good Housekeeping” ja „Britannia and Eve”. Mainitud ajakirju laenutati osakonna liikmetele koju lugemiseks. Kavatsatud võõrkeelte-õhtu jäi külma pärast korraldamata. Kavas on veel referaat-õhtu.

Kunstiosakond.

Juhatus: Eda Ostrat, Maare Maim ja Juta Lukk. Hooldaja õpetaja prl. V. Johanson. Osakonna tegevuskavas oli üheksa referaadi korraldamine.

24. okt. Lydia Ostrat: Vana-aja kunst.

14. nov. Juta Lukk: Kesk-aja kunst.

Igapäevane „leib“ rüüteruumis.

5. dets. Kunstnik J. Nõmmik: Maalitehnikate arengust.

14. dets. Maare Maim: Renessanss.

31. jaan. Asta Moks: Barokk ja rokokoo.

12. veebr. Helga Holsmer: Klassitsism, romantism ja realism maalikunstis.

Eda Ostrat: Impressionism ja tänapäeva kunst.

Lia Raud: Eesti maalikunst.

Prl. V. Johanson: Reisimuljeid Egiptusest.

Peale selle on kogu õ.-a. jooksul olnud rakendus-kunsti tunnid prl. V. Johanson juures. Osakond valmistas kooli aastapäeva-aktuse dekoratsioonid ja tellis kunstiajakirja „The Studio”.

Filosoofiaosakond.

Juhatus: E. Ignats, A. Moks ja L. Raud. Hooldajaks õpetajaks oli esimesel semestril õp. V. Uuspuu, teisel semestril õp. Kannukene. Liikmeid on 15. 24. okt. korraldas osakond vaidlus-õhtu, kus refereeris A. Moks teemal „Nietzsche ja tema mõju tänapäeval”. Võeti osa Tartu koolide poolt korraldatud piibli 200-aasta juubeli-aktusest, mis toimus 13. dets. HTG-s. Teisel semestril esines E. Ignats referaadiga, milles ta käsitas noorte usulisi raskusi. Ettekandele järgnes elav mõtetevahetus.

Akadeemiline kooperatiiv

Tartu, Ülikooli 15.

Karusnaha- ja mütsiäri

E. M E K S I

Tartu, Kauba 7.
Tel. 12-27.

Fotoaparaadid, filmid ja amatöörtööd

U.-Ü. „ROTA“

Suurturg 3, tel. 37-45.

Igäiks

on oma õnne sepp ning õnne loomiseks
hea tahte juures on palju, palju võimalusi.

Ja üheks tõhusamaks õnnepandiks ja või-
maluseks on ilmtingimata ka elukindlustus

Ühistegeelikus Kindlustusseltsis

„Eesti“

Kevadhooajaks

suurimas valikus kodu- ja välismaa

uudisriideid

Koolivormiriideid, mantli-, palitu-
ja ülikonnariideid. Peale selle

moodsaid valmis ülirõivaid:

mantleid, palituid ja ülikondi.

Parim materjal. Mõõdukad hinnad.

F-ma

M. Jänes

TARTU, KAUBAHOOV 8-9-10-11-12. Kõnetr. 25-91.

A-S. KAUBA PANK, Tartus

TARTUS. Suurturg 12
oma majas

Juhatuse telef. 22-09
Kodukeskjaam telef. 41-40

*Oma kapitalid üle Kr. 550.000.—
Toimetab kõiki pangaoperatsioone*

Kindlustuse Aktsiaselts EESTI LLOYD'i Tartu peaesindus.

Laste- ning noorsooraamatute seeria

- A. Gjems-Selmer: Arstiperekond kaugel põhjas.
- J. Gautier: Valge elevanti mälestused.
- E. Tassa: Jaapani muinasjutte.
- B. Vester: Sipelgate linnas.
- De Seguer: Viivi äpardused.
- A. Poska: Konna äpardused.
- E. Laidsaar: Vanema võsu.
- M. Krimms: Saare Leeni.
- A. Valgma: Haug Mõrr.
- A. Taar: Kuldsõõr.

Sari sisaldab 10 sisukat raamatut valitud kirjandusest.

Soodustatud ettetellimishind:

kohemaksetavas rahas kuni I. V. 1940 kr. 9.—
" " " " I. XI. " " 10.—

Osade viisi makstes kr. 10.—. Sellest tasuta tellimise andmisel kr. 3.— ja 1-7 raamatu ilmumisel à kr. 1.—. Kolm viimast raamatut saab tellida tasuta.

Peale ilmumist on raamatud kuni 50% kallimad.

Seeriasse kuuluvaist raamatuid ilmuvad: kevadel 3, sügisel 3 ja jõuludeks 4 raamatut.

O.-Ü. „NOOR-EESTI KIRJASTUS“ Tartus, Kastani 8.

Tel. 22-66, 34-29. Posti j/a. nr. 2232.

Tartu Linnapank

Tartus, Raekojas.

Telefonid 22-32 ja 31-32.

Võtab raha hoiule jooksvale arvele, kindla tähtaja peale ja kuude viisi. Annab laenusid. Ostab ja müüb väärtpabereid. Müüb Riigi klassiloterii pileteid. Toimetab kõiki pangaoperatsioone.

Korrespondendid kõigis kodumaa linnades ja rahvarikkamates kohtades maal.

Saadaval hoiukarbid.

PAGARI- JA KONDIITRIÄRI

P. Pottsepp

Tartu, Ülikooli 43, tel. 32-79.

Foto-ateljee H. RIEDEL

Tartu, Ülikooli 36.

portreed, grupid
reklaamfotod, lavapildid

Kuld-, hõbeasjad ja kellad paremas väärtuses

Kullasepp **V. TIIDO**

Tartus, Aleksandri 6, Telef. 33-64.

Paul Lall - TARTU

Võidu t. nr. 13, tel. 24-79.

Elektrotehnika kaubad ja seaded

*

Suurim valik moodsaid ja maitsekaid **elektri lae- ja laualampe** ja igasuguseid elektrivalgustuse klaase.

Meisterfotograaf

Heino Ehapalu

Tartus, Gustav-Adolff 8,

Rikkalik valik leerikinke!

Kooli lõpurinnamärkide tööstus

Kullasepp **Joh. Ait**

Tartus, Aleksandri 10.

Just see õpi
mu ammune
soov

SINGER

OSAÜHING

„ILUTRÜKK“

TARTU, VÖIDU 30, Tel. 20-75, 21-14

RAAMATUTRÜKK
LITOGRAAFIA
KIVITRÜKK
OFSETTRÜKK
FOTOLITOGRAAFIA
TSINKOGRAAFIA
KÕITEKODA

TALLINNA
ESINDUS

KINGA 6/8, TEL. 438-37

Valmistame

igasuguseid trüki-
töid maitsekalt

osaühing

**K. MATTIESENI
TRÜKIKODA**

Tartu, Vallikraavi 4,
Tel. 24-80, 24-97 Pk. 46.

KONDIITRIÄRI JA KOHVIK

„Werner“

TARTUS, ÜLIKOOLI 15 TELEFON 26-10

*Esimese järgu kondiitrisaadused.
Martsipani- ja šokolaaditööstus.*

Parim ja kasulikum vahend keelte õppimiseks

VÕÕRKEELTE AKADEEMIA

Vene keel. I kursus, 24 vihku — Kr. 5.—. Üksikvihk 25 senti. II kursus, 12 vihku — Kr. 4.—. Üksikvihk 40 senti. **Saksa keel.** I kursus, 24 vihku — Kr. 5.—. Üksikvihk 25 senti. II kursus, 12 vihku — Kr. 4.—. Üksikvihk 40 senti. **Inglise keel.** Vihud 101—124 — Kr. 5.—. Üksikvihk 25 senti. **Prantsuse keel.** Vihud 301—324 — Kr. 5.—. Üksikvihk 25 senti. **Soome keel.** Vihud 401—412 — Kr. 2.50. Üksikvihk 25 senti.

Kasutage „Võõrkeelte Akadeemiat“ juba omandatud keelteoskuse täiendamiseks ja täpsustamiseks! „Võõrkeelte Akadeemia“ annab Teile võimatuse vähese ajaga ja minimaalse kuluga õppida kõiki tähtsamaid maailmakeeli.

Tartu, Ülikooli 18
Tel. 24-35

K./Ü. „LOODUS“

Tallinn, Kinga 6
Tel. 411-92

ÜHISPANK TARTU EESTI LAENU- JA HOIU-ÜHISUS

ESIMENE EESTI ÜHISPANK

Tartus, Suurturg 14, omas majas.
Telefoni keskjaam 42-60
Asutatud 1902. a.

Noortele nägusad hoiukarbid.

Kes senti ei hoia, see kroonini ei jõua.

Suures valikus:

Sukki: siid, fil d'écosse ja villaseid.
Pesu: siidi, radiana ja villast.
Kindaid: nahk, trikoo ja villaseid.
Vihmavarje, siidi ja puuvill.
Käsitöölõngu D. M. C.
Kõiksugu villaseid ja siidlõngu kudu-
mis- ja käsitööde jaoks.

FIRMA J. & R. Raudsepp

Tartu, Võidu tän. 5.

Üle 40 aasta koolinoorte teenistuses!

Soodne ja täiuslik ostukoht

„Postimehe“ raamatukauplus

Tartu, Suurturg 16.

Tedretähtede vastu

Tedresan

Kreem Seep
on parimad vahendid!

A.-S. Proviisor JULIUS LILL

A. REINHOLD

**Raamatu- ja
kirjutustarveteäri**

Tartus, Suurturg 12.

*Soodsam ja parim
ostukoht kõigile*

Õ/K „Koolivara“

Tartu, Võidu 10, tel. 28-29.

Ferdinand Lepik

Kella-, kullasepäri ja tööstus

Tartu, Võidu tän. 9. Tel. 20-31. Asut. 1918.

Soovitab suures valikus odavate hin-
dadega kõiksuguseid sein-, lava-,
tasku- ja käekelli proovitud täpse
käiguga, pikaajalise vastutusega.
Maitserikkas valikus kuld-, hõbe- ja
kristallkaupu.

Õpilastele hinnaalandus.

Karl Haupt

Sadulsepa-peennaha tööstus ja õppetöökoja kauplused
Tartus, Võidu 1, tel. 34-31. Tallinnas, Harju 39, tel. 412-19.

SISU:

- H. Karu:** Abiturientidele
Milli Lesta: Seistes lahkumise eel
E. Hünerson: Klassijuhatajalt
Eha Ignats: Tund on tulnud
Kille Raid: Soome sild
Mai Kaups: Ela ja tööta
Gümnaasiumi abiturientid
Iris Kallas: See oli laul
Piia Sinka: Kõik muutub
Valve Aamisepp: Kui oleksin kevadtuul
Progümnaasiumi abiturientid
Eda Hansen: Ühest vähemõistetud kultuurinähtusest — džässist
Olive Schreiner: Kauges maailmas
Reaalkooli abiturientid
Juta Subbi: Öö
Zoja Kleiman: Aknal
Kas teate?
ENKS Kodumajanduskooli III lend
Õpilaskonna pidu
V. P.: Viaduktilt
Juta Subbi: Sina ja maailm
Juta Subbi: Ainult enesele
Algkooli lõpetajad
ENKS koolide Õpilasingi tegevusest 1939./40. õ.-a.
Talisordi päev

Illustratsioonid: E. Ostrat ja M. Männik